

ÔN TẬP VĂN HỌC 12

A.MỤC ĐÍCH YÊU CẦU:

- Tổng kết, ôn tập một cách có hệ thống những kiến thức cơ bản về văn học Việt Nam (truyện và kịch từ cách mạng tháng 8 – 1945 đến cuối thế kỷ XX) và văn học nước ngoài đã học trong SGK ngữ văn lớp 12 tập II ; vận dụng một cách linh hoạt và sáng tạo những kiến thức đó.

- Rèn năng lực phân tích văn học theo từng cấp độ : tác phẩm, hình tượng, ngôn ngữ văn học

B.TIẾN TRÌNH BÀI DẠY:

1.Ổn định tổ chức:

2. Kiểm tra bài cũ: Kiểm tra việc chuẩn bị đề cương ôn tập của HS

3. Giới thiệu bài mới:

Hoạt động của thầy và trò	Nội dung cần đạt		
<p>Tiết 1</p> <p>Những phát hiện khác nhau về số phận và cảnh ngộ của người dân lao động trong các tác phẩm <i>Vợ nhặt</i> (Kim Lân) và <i>Vợ chồng A Phủ</i> (Tô Hoài).</p> <p>Phân tích nét đặc sắc trong tư tưởng nhân đạo của mỗi tác phẩm.</p> <p><i>(GV hướng dẫn HS lập bảng so sánh. HS phân biểu từng khía cạnh. GV nhận xét và hoàn chỉnh bảng so sánh)</i></p>	<u>I. Ôn tập văn học Việt Nam</u>		
	1. <i>Vợ nhặt</i> (Kim Lân) và <i>Vợ chồng A Phủ</i> (Tô Hoài)		
		<p style="text-align: center;"><i>Vợ nhặt</i></p> <p>Số phận và cảnh ngộ của con người</p> <p>Tư tưởng nhân đạo của tác phẩm</p>	<p style="text-align: center;"><i>Vợ chồng A Phủ</i></p> <p>Số phận bi thảm của người dân miền núi Tây Bắc dưới ách áp bức, bóc lột của bọn phong kiến trước cách mạng.</p> <p>Ngợi ca tình người cao đẹp, khát vọng sống và hi vọng vào một tương lai tươi sáng.</p> <p>Ngợi ca sức sống tiềm tàng của con người và con đường họ tự giải phóng, đi theo cách mạng.</p>

<p>Các tác phẩm <i>Rừng xà nu</i> của Nguyễn Trung Thành, <i>Những đứa con trong gia đình</i> của Nguyễn Thi đều viết về chủ nghĩa anh hùng cách mạng. Hãy so sánh để làm rõ những khám phá, sáng tạo riêng của từng tác phẩm trong việc thể hiện chủ đề chung đó.</p> <p>(GV hướng dẫn HS so sánh trên một số phương diện. HS thảo luận và phát biểu ý kiến)</p> <p>Tiết 2</p>	<p>2. <i>Rừng xà nu</i> của Nguyễn Trung Thành, <i>Những đứa con trong gia đình</i> của Nguyễn Thi</p> <p>Cần so sánh trên một số phương diện tập trung thể hiện chủ nghĩa anh hùng cách mạng:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Lòng yêu nước, căm thù giặc. + Tinh thần chiến đấu kiên cường, bất khuất chống kẻ thù xâm lược. + Đời sống tâm hồn, tình cảm cao đẹp. + Những nét đặc sắc về nghệ thuật thể hiện: nghệ thuật kể chuyện, nghệ thuật xây dựng nhân vật, nghệ thuật xây dựng hình tượng và những chi tiết nghệ thuật giàu ý nghĩa,... <p>3. <i>Chiếc thuyền ngoài xa</i> của Nguyễn Minh Châu</p> <p>Quan niệm nghệ thuật của Nguyễn Minh Châu được gửi gắm qua truyện ngắn <i>Chiếc thuyền ngoài xa</i> rất phong phú và sâu sắc:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Cuộc sống có những nghịch lí mà con người buộc phải chấp nhận, "sống chung" với nó. + Muốn con người thoát ra khỏi cảnh đau khổ,
--	---

<p>Quan niệm nghệ thuật của Nguyễn Minh Châu được gửi gắm qua truyện ngắn <i>Chiếc thuyền ngoài xa</i>?</p> <p>(GV gọi cho HS nhớ lại bài học. HS suy nghĩ và phát biểu).</p>	<p>tăm tối, man rợ cần có những giải pháp thiết thực chứ không phải chỉ là thiện chí hoặc các lí thuyết đẹp đẽ nhưng xa rời thực tiễn.</p> <p>+ Nhan đề <i>Chiếc thuyền ngoài xa</i> giống như một gợi ý về khoảng cách, về cự li nhìn ngắm đời sống mà người nghệ sĩ cần coi trọng. Khi quan sát từ "ngoài xa", người nghệ sĩ sẽ không thể thấy hết những mảng tối, những góc khuất. Chủ nghĩa nhân đạo trong nghệ thuật không thể xa lạ với số phận cụ thể của con người. Nghệ thuật mà không vì cuộc sống con người thì nghệ thuật phỏng có ích gì. Người nghệ sĩ khi thực sự sống với cuộc sống, thực sự hiểu con người thì mới có những sáng tạo nghệ thuật có giá trị đích thực góp phần cải tạo cuộc sống.</p> <p>4. Đoạn trích vở kịch <i>Hồn Trương Ba, da hàng</i></p>
<p>Phân tích đoạn trích vở kịch <i>Hồn Trương Ba, da hàng thịt</i> của Lưu Quang Vũ để làm rõ sự chiến</p>	<p><i>thịt</i> của Lưu Quang Vũ</p> <p>Cần tập trung phân tích những điểm cơ bản sau:</p> <p>1) Phân tích hoàn cảnh trở trêu của Hồn Trương</p>

<p>thăng của lương tâm, đạo đức đối với bản năng của con người</p> <p><i>GV định hướng cho HS những ý chính cần phân tích và giao việc cho các nhóm, mỗi nhóm chuẩn bị một ý- đại diện nhóm phân tích. GV nhận xét, khắc sâu những ý cơ bản).</i></p>	<p>Ba qua độc thoại nội tâm, đối thoại với các nhân vật đặc biệt là đối thoại với xác anh hàng thịt.</p> <p>+ Trương Ba bây giờ không còn là Trương Ba ngày trước.</p> <p>+ Trương Ba bây giờ vụng về, thô lỗ, phũ phàng.</p> <p>+ Mọi người xót xa trước tình cảnh của Trương Ba, xác anh hàng thịt cười nhạo Trương Ba, bản thân Trương Ba vô cùng đau khổ, dằn vặt.</p> <p>2) Phân tích thái độ, tâm trạng của Hồn Trương Ba trong cuộc đối thoại với Đế Thích và quyết định cuối cùng của Hồn Trương Ba để rút ra chủ đề, ý nghĩa tư tưởng của đoạn trích nói riêng và vở kịch nói chung.</p> <p>+ Cuộc đối thoại với Đế Thích, đặc biệt lời thoại mang ý nghĩa tư tưởng của tác phẩm.</p> <p>+ Cái chết của cu Tị và những hình dung của Hồn Trương Ba khi Hồn nhập vào xác cu Tị.</p> <p>+ Quyết định cuối cùng của Hồn Trương Ba: xin cho cu Tị sống và mình chết hẳn- ý nghĩ</p>
---	--

<p>Tiết 3</p> <p>Ý nghĩa tư tưởng và đặc sắc nghệ thuật của truyện ngắn <i>Số phận con người</i> của Sô-lô-khốp.</p> <p>(GV yêu cầu HS xem phần tổng kết bài <i>Số phận con người</i>, trên cơ sở đó phát biểu thành 2 ý lớn. Phát biểu cá nhân và phát biểu)</p>	<p>nhân văn của quyết định ấy.</p> <p>3) Tổng hợp những điều đã phân tích, đánh giá chiều sâu triết lí và ý nghĩa tư tưởng của vở kịch: sự chiến thắng của lương tâm, đạo đức đối với bản năng của con người.</p> <p><u>II. Ôn tập văn học Nước ngoài</u></p> <p>1. <i>Số phận con người</i> của Sô-lô-khốp</p> <p>+ Ý nghĩa tư tưởng:</p> <p><i>Số phận con người</i> của Sô-lô-khốp đã khiến ta suy nghĩ nhiều hơn đến số phận của từng con người cụ thể sau chiến tranh. Tác phẩm đã khẳng định một cách viết mới về chiến tranh: không né tránh mất mát, không say với chiến thắng mà biết cảm nhận chia sẻ những đau khổ tốt cùng của con người sau chiến tranh. Từ đó mà tin yêu hơn đối với con người. <i>Số phận con người</i> khẳng định sức mạnh của lòng nhân ái, tinh thần trách nhiệm, nghị lực con người. Tất cả những điều đó sẽ nâng đỡ con người vượt lên số phận.</p> <p>+ Đặc sắc nghệ thuật:</p>
--	--

<p>Trong truyện ngắn <i>Thuốc</i>, Lỗ Tấn phê phán căn bệnh gì của người Trung Quốc đầu thế kỉ XX? Đặc sắc nghệ thuật của tác phẩm?</p> <p><i>GV yêu cầu HS xem lại phần tổng kết bài <i>Thuốc</i>, trên cơ sở đó để phát biểu thành 2 ý lớn. HS làm việc cá nhân và phát biểu)</i></p>	<p><i>Số phận con người có sức rung cảm vô hạn của chất trữ tình sâu lắng. Nhà văn đã sáng tạo ra hình thức tự sự độc đáo, sự xen kẽ nhịp nhàng giọng điệu của người kể chuyện (tác giả và nhân vật chính). Sự hoà quyện chặt chẽ chất trữ tình của tác giả và chất trữ tình của nhân vật đã mở rộng, tăng cường đến tối đa cảm xúc nghĩ suy và những liên tưởng phong phú cho người đọc.</i></p> <p>2. Truyện ngắn <i>Thuốc</i> của Lỗ Tấn</p> <p>+ Lỗ Tấn phê phán những căn bệnh của người Trung Quốc đầu thế kỉ XX:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bệnh u mê lạc hậu của người dân. - Bệnh xa rời quần chúng của những người cách mạng tiên phong. <p>+ Đặc sắc nghệ thuật của tác phẩm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cốt truyện đơn giản nhưng hàm súc. - Các chi tiết, hình ảnh đều giàu ý nghĩa tượng trưng. Đặc biệt là hình ảnh chiếc bánh bao tẩm máu, hình ảnh con đường, hình ảnh vòng hoa trên mộ Hạ Du,...
---	---

<p>Ý nghĩa biểu tượng trong đoạn trích Ông già và biển cả của Hê-ming-uê? (GV yêu cầu HS xem lại bài Ông già và biển cả, trên cơ sở đó để thảo luận. HS làm việc cá nhân và phát biểu thảo luận)</p>	<p>- Không gian, thời gian của truyện là một tín hiệu nghệ thuật có ý nghĩa .</p> <p>3. Đoạn trích Ông già và biển cả của Hê ming-uê</p> <p>Ý nghĩa biểu tượng trong đoạn trích Ông già và biển cả của Hê-ming-uê</p> <p>+ Ông lão và con cá kiếm. Hai hình tượng mang một vẻ đẹp song song tương đồng trong một tình huống căng thẳng đối lập.</p> <p>+ Ông lão tượng trng cho vẻ đẹp của con người trong việc theo đuổi ước mơ giản dị nhưng rất to lớn của đời mình.</p> <p>+ Con cá kiếm là đại diện cho tính chất kiêu hùng vĩ đại của tự nhiên.</p> <p>+ Trong mối quan hệ phức tạp của thiên nhiên với con người không phải lúc nào thiên nhiên cũng là kẻ thù. Con người và thiên nhiên có thể vừa là bạn vừa là đối thủ. Con cá kiếm là biểu tượng của ước mơ vừa bình thường giản dị nhưng đồng thời cũng rất khác thường, cao cả mà con người ít nhất từng</p>
--	--

theo đuổi một lần trong đời.

III. Cung cố dẫn dò: